

ENTERPRISE SURVEYS

WHAT BUSINESSES EXPERIENCE

Moldova 2024
Profil de țară

ENTERPRISE SURVEYS

Cuprins

Introducere.....	3
Caracteristicile întreprinderilor	4
Forța de muncă	5
Performanța întreprinderii.....	5
Infrastructura fizică	6
Comerț internațional.....	6
Acces la finanțe	7
Practici de management	8
Informalitate.....	8
Reglementări, permise și impozite.....	8
Corupție.....	9
Obstacolele mediului de afaceri.....	10
Anexă.....	11

Profilurile de țară elaborate de Unitatea de Analiză a Întreprinderilor din cadrul Băncii Mondiale oferă o imagine de ansamblu asupra indicatorilor cheie ai mediului de afaceri din fiecare economie, comparându-i cu regiunea geografică respectivă și cu grupul de țări cu niveluri de venit similare. Aceleași subiecte sunt abordate pentru toate țările, cu ușoare variații de indicatori. Toți indicatorii se bazează pe răspunsurile întreprinderilor. Pentru a afla mai multe despre Unitatea de Analiză a Întreprinderilor și pentru a obține Profiluri de țară pentru alte țări, vizitați www.enterprisesurveys.org.

© 2024 Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială
1818 H Street NW
Washington DC 20433
Telefon: 202-473-1000
Internet: www.worldbank.org

Această lucrare este un produs al personalului Băncii Mondiale cu contribuții externe. Constatările, interpretările și concluziile exprimate în această lucrare nu reflectă în mod necesar opiniile Băncii Mondiale, a consiliului său de administrare sau a guvernelor pe care le reprezintă. Băncii Mondiale nu garantează exactitatea datelor incluse în această lucrare. Limitele, culorile, denumirile și alte informații prezentate pe orice hartă din această lucrare nu implică nicio judecată din partea Băncii Mondiale cu privire la statutul juridic al oricărui teritoriu sau la aprobarea sau acceptarea acestor hotare.

Drepturi și permisiuni

Materialul din această lucrare este supus drepturilor de autor. Deoarece Banca Mondială încurajează diseminarea cunoștințelor sale, această lucrare poate fi reprodusă, integral sau parțial, în scopuri necomerciale, atât timp cât se acordă o atribuție completă acestei lucrări. Orice întrebări privind drepturile și licențele, inclusiv drepturile subsidiare, ar trebui să fie adresate publicațiilor Băncii Mondiale, 1818 H Street NW, Washington, DC 20433, SUA; fax: 202-522-2625; e-mail: pubrights@worldbank.org.

Vă rugăm să citați datele Sondajelor Întreprinderilor după cum urmează: Sondajele Întreprinderilor www.enterprisesurveys.org Băncii Mondiale.

Echipa Sondajelor Întreprinderilor poate fi contactată la:
Băncii Mondiale
2121 Pennsylvania Avenue, NW
Washington DC, 20433 USA
Tel. (202) 479-3800

Prezentare generală a economiei Moldova 2024

Regiune: Europa și Asia Centrală

Grup de venituri: Venit mediu superior

Introducere

Sondajele întreprinderilor (SÎ) se concentrează asupra multor aspecte ale mediului de afaceri. Acești factori pot fi pozitivi sau negativi pentru întreprinderi și joacă un rol important în ceea ce privește dacă sectorul privat al unei economii va prospera sau nu. Un mediu de afaceri adaptat este unul care încurajează firmele să acționeze eficient. Aceste condiții consolidează stimulentele pentru ca întreprinderile să inoveze și să crească productivitatea - factori cheie pentru dezvoltarea durabilă. La rândul său, un sector privat mai productiv extinde ocuparea forței de muncă și contribuie la baza de impozitare necesară investițiilor publice în sănătate, educație și alte servicii. Întrebările cuprinse în SÎ vizează acoperirea majorității subiectelor menționate mai sus. Subiectele includ infrastructura, comerțul, finanțele, reglementările, impozitele și licențele de afaceri, corupția, practici de management, informalitatea, accesul la finanțe, inovația, forța de muncă și percepțiile despre obstacolele în a face afaceri.

Sondajul întreprinderilor este realizat de Banca Mondială și de partenerii săi din toate regiunile geografice și acoperă întreprinderi mici, medii și mari. Mărimea firmei este determinată de numărul de angajați: 5 - 19 angajați (mici), 20 - 99 angajați (mijlocii) și 100 sau mai mulți angajați (mari). Întreprinderile cu număr mai mic de cinci angajați sunt neeligibile pentru sondaj. Întreprinderile care sunt 100% de stat, de asemenea, sunt neeligibile.

Sondajele sunt administrate pe un eșantion reprezentativ al firmelor din economia non-agricolă, formală, privată. Acoperirea sectorială este definită în mod constant în toate economiile și include întregul sector de producere și majoritatea sectoarelor de servicii: comerț cu amănuntul, comerț angro, reparații auto, hoteluri și restaurante, transport, depozitare, comunicații,

construcții și tehnologii informaționale. Sectoarele de utilități publice, servicii guvernamentale, asistență medicală și servicii financiare nu sunt incluse în eșantion (Figura 1). Interviu în cadrul Sondajului întreprinderilor are loc cu manageri de top și proprietari de afaceri.

Sondajul întreprinderilor se repetă o dată la trei ani pentru o anumită economie. Urmărind schimbările din mediul de afaceri, factorii de decizie și cercetătorii pot analiza efectele reformelor de politici și reglementare asupra performanței întreprinderilor. Sondajele repetate ajută la studierea evoluției mediului de afaceri și a modului în care acesta afectează dinamica sectorului privat.

Acest document rezumă rezultatele sondajului întreprinderilor din Moldova. Proprietarii de afaceri și managerii de top din 152 de întreprinderi au fost intervievați în perioada mai - august 2024. Figura 2 oferă o descriere a structurii eșantionului în cele trei categorii de design al sondajului: sectorul de afaceri, dimensiunea întreprinderii și locația.

Figura 1: Sectoarele economiei acoperite de Sondajele întreprinderilor

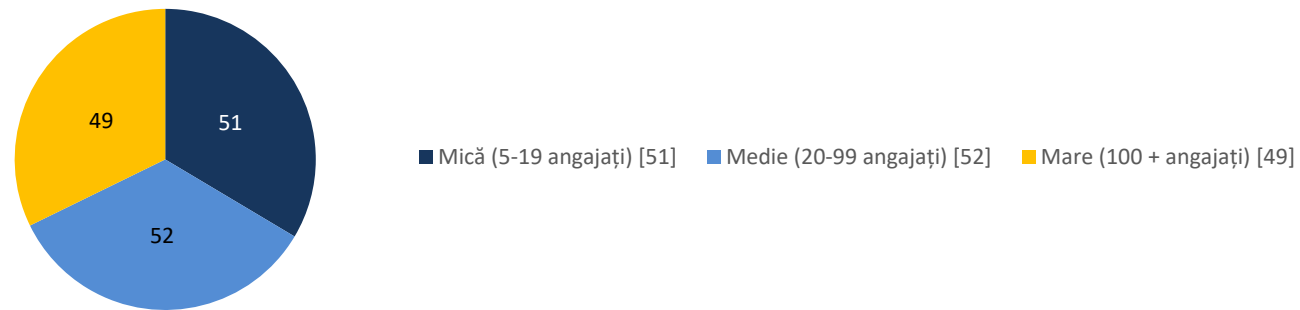
Exclus	Inclus
SECTOARE Agricultură Pescuit Minerit Utilități publice Intermediere financiară Administrație publică Educație, sănătate și asistență socială	SECTOARE Industrie (toate sub-sectoarele) Construcție Vânzări și reparații de autovehicule Anglo Comerț Hoteluri și restaurante Depozitare, transport și comunicații TI Activități profesionale, științifice și tehnice
CRITERII SUPLIMENTARE <ul style="list-style-type: none"> • < 5 angajați • Întreprinderi neoficiale • Întreprinderi cu proprietate publică 100% 	CRITERII SUPLIMENTARE <ul style="list-style-type: none"> • 5 angajați și mai mult • Întreprinderi oficiale (înregistrate) • Minim 1% proprietate privată

ENTERPRISE SURVEYS

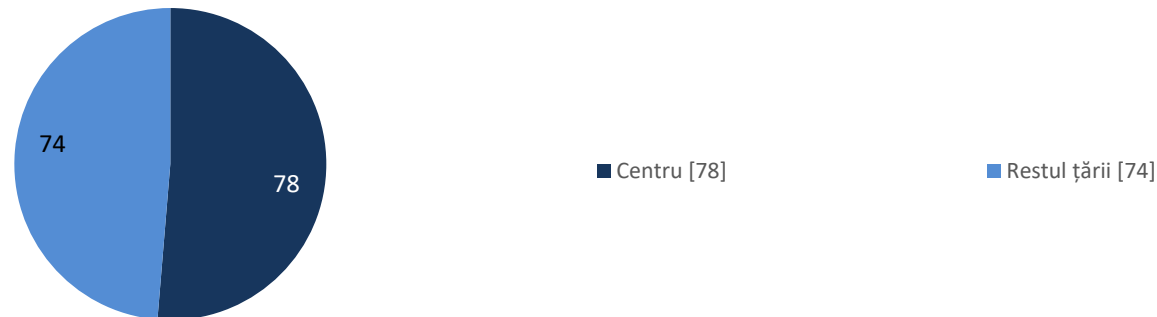
Figura 2: Caracteristicile întreprinderilor chestionate
Sector

Mărime

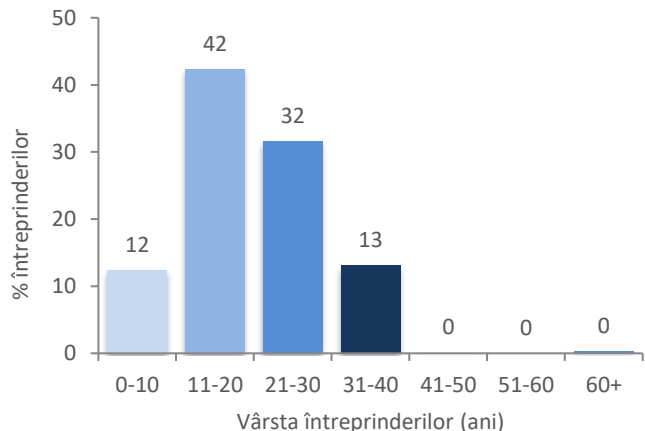
Locație

Caracteristicile întreprinderilor

Pe lângă colectarea informațiilor despre mediul de afaceri și performanța întreprinderii, SÎ colectează și informații despre caracteristicile companiilor private. Figura 3 prezintă distribuția întreprinderilor în sectorul privat în funcție de vârstă, măsurată după numărul de ani de operare. Efectul mediului de afaceri asupra performanței întreprinderilor poate depinde de experiența și longevitatea întreprinderilor. De asemenea, întreprinderile mai vechi și cele tinere se pot diferenția în capacitatea lor de a naviga cu succes în mediul de afaceri.

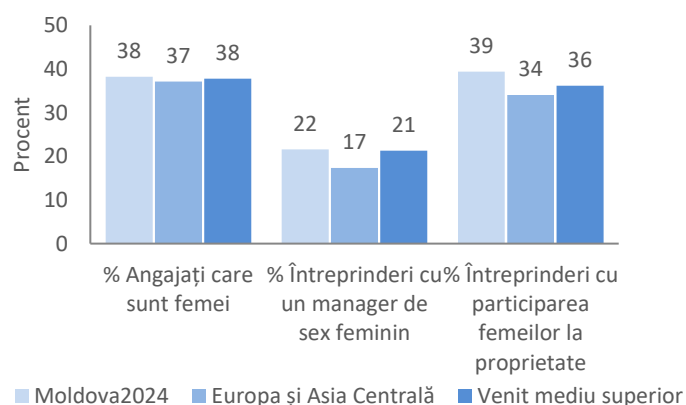
Figure 3: Distribuția de vârstă a întreprinderilor

ENTERPRISE SURVEYS

Figura 4 prezintă procentul de participare a femeilor la ocuparea forței de muncă, la conducerea de vârf și la cota parte în proprietatea întreprinderilor, comparativ cu procentele echivalente la nivel de regiune și economii cu un nivel de venit similar. Includerea femeilor în activitatea economică este necesară pentru promovarea prosperității comune, unul dintre obiectivele de dezvoltare ale Băncii Mondiale.

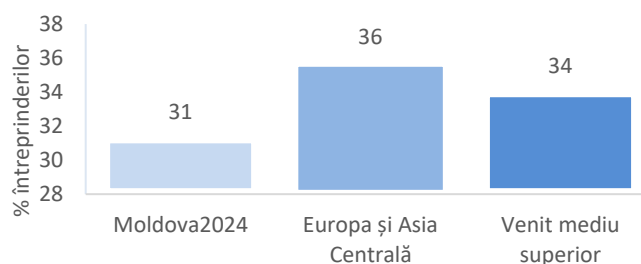
Figura 4: Participarea femeilor la ocuparea forței de muncă, funcții de conducere și deținere de proprietate

Forța de muncă

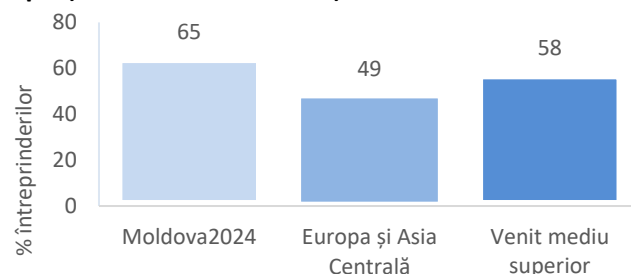
Sî colectează informații despre forța de muncă, cum ar fi numărul de angajați permanenți cu normă întreagă, numărul de angajați temporari, angajați pe sexe, dacă se oferă formare/instruire formală și experiența managerului de top care lucrează în sectorul de activitate al întreprinderii. În plus, pentru întreprinderile producătoare, Sî colectează, de asemenea, dezagregarea forței de muncă în lucrătorii implicați în producere și cei care nu sunt implicați în producere, precum și între lucrătorii calificați și necalificați. Figurile 5 și 6 evidențiază investiția întreprinderilor în abilitățile și capacitățile forței de muncă.

Figura 5: Procentul firmelor care oferă instruire formală

Incidența instruirii este măsurată de procentul firmelor care oferă pregătire formală, iar intensitatea instruirii este măsurată de cota lucrătorilor care primesc instruire în sectorul de producere.

Figura 6: În cadrul firmelor care oferă instruire, proporția de lucrători instruiți *

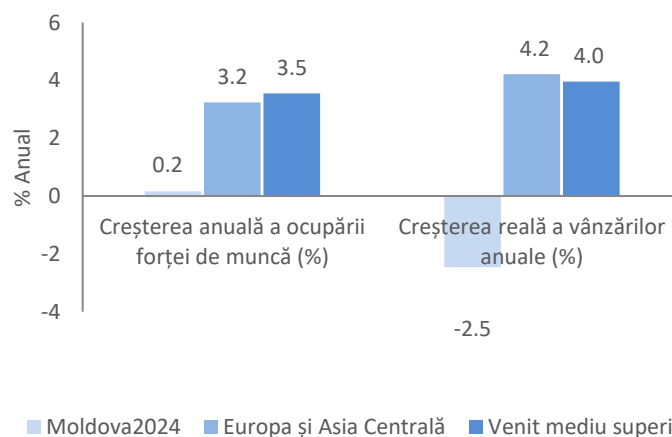

*doar pentru firmele producătoare

Performanța întreprinderii

Dacă mediul de afaceri al unei economii este favorabil și competitiv, resursele sunt adesea canalizate către cele mai productive utilizări și firmele investesc pentru a-și spori productivitatea. Folosind răspunsurile la întrebările privind vânzările anuale și numărul total de angajați permanenți cu normă întreagă, atât în ultimul an fiscal, cât și în trei ani fiscali mai devreme, măsurile de creștere pot fi calculate pentru fiecare firmă. Figura 7 prezintă rata anuală de creștere a ocupării forței de muncă și a vânzărilor reale. Analizând măsurile privind mediul de afaceri împreună cu măsurile de performanță disponibile, factorii de decizie pot determina ce aspecte ale mediului de afaceri pot împiedica sau permite creșterea sectorului privat.

Figura 7: Creșterea anuală a ocupării forței de muncă și a vânzărilor

Infrastructura fizică

O infrastructură fizică bine dezvoltată, inclusiv drumuri, electricitate, apă și telecomunicații, este esențială pentru competitivitatea și creșterea unei economii. Infrastructura de calitate conectează eficient întreprinderile la piețe pentru materie primă, produse și tehnologii. Acesta reduce costul de producție și sporește competitivitatea firmelor pe piețele interne și internaționale.

Sî surprinde dubla provocare de a furniza o infrastructură puternică pentru electricitate, alimentare cu apă și telecomunicații, suplimentar la informații despre dezvoltarea instituțiilor care oferă și întrețin eficient aceste servicii publice.

Eficiența în funcționarea sectorului privat necesită o furnizare de încredere (stabilă) a energiei electrice. Figura 8 arată măsura în care întreprinderile se confruntă cu defecțiuni în furnizarea de energie electrică, măsurate de procentul de firme care se confruntă cu întreruperi electrice și de numărul de întreruperi de curent electric. Furnizarea de energie electrică inadecvată poate crește costurile, poate perturba producția și reduce profitabilitatea.

Figura 8: Fiabilitatea alimentării cu energie electrică și pierderile aferente

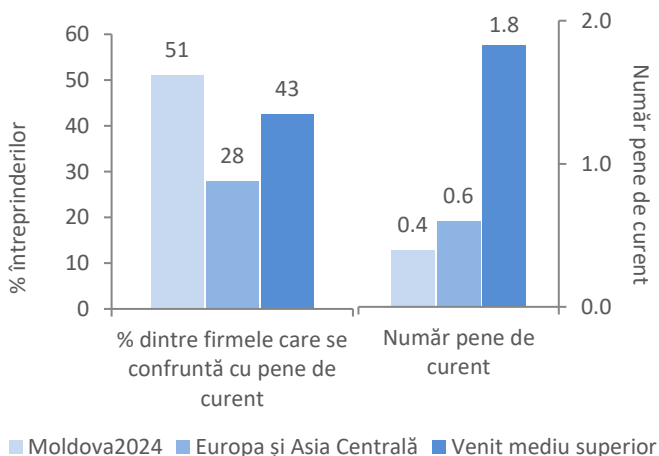
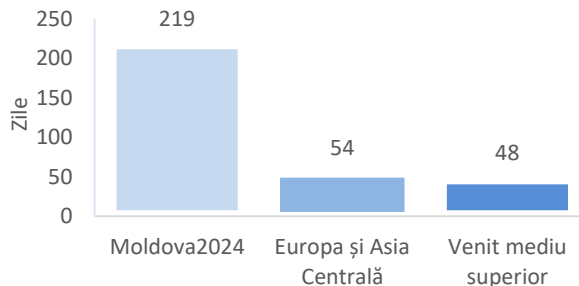

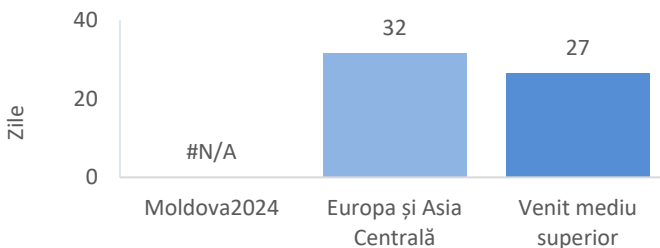
Figura 9 ilustrează eficiența serviciilor de infrastructură, cuantificând numărul de zile necesare pentru a obține o conexiune electrică. Întârzierile la servicii impun costuri suplimentare firmelor și pot acționa ca bariere pentru inițierea afacerilor și investiții.

Figura 9: Zile necesare pentru obținerea unei conexiuni electrice

Pentru multe întreprinderi din sectorul de producere, apa este, de asemenea, o sursă importantă în procesul de fabricație. Figura 10 prezintă numărul de zile cât durează pentru a obține racordarea la apă. Aceste întârzieri de serviciu, de asemenea, impun costuri adiționale pentru firme și pot acționa ca obstacole la intrarea pe piață și pentru investiții.

Figura 10: Zile pentru a obține o conectare la apă

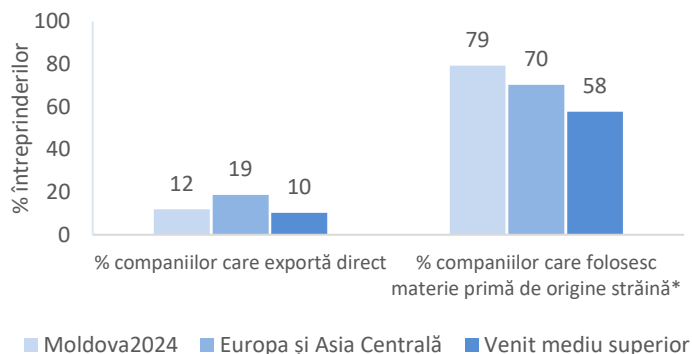
Comerț internațional

Participarea la comerțul internațional permite întreprinderilor să se extindă, să sporească standardele pentru eficiență, să importe materiale la costuri mai mici și să achiziționeze tehnologii actualizate și mai bune. Cu toate acestea, tranzacționarea necesită, de asemenea, ca întreprinderile să se ocupe de reglementările vamale și comerciale, iar de multe ori trebuie să obțină și licențe de export și/sau import.

Sî cuantifică activitatea comercială a întreprinderilor și colectează informații cu privire la constrângerile operaționale cu care se confruntă la export și import. Figura 11 oferă o măsurare a intensității comerțului exterior în sectorul privat, capturat de procentul de companii care exportă direct cel puțin 10% din vânzările lor anuale totale. Figura 11 arată, de asemenea, procentul firmelor producătoare care utilizează materie primă sau consumabile de origine străină.

ENTERPRISE SURVEYS

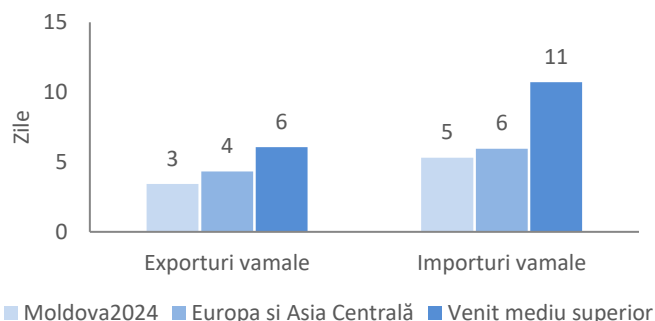
Figura 11: Procentul firmelor exportatoare și importatoare

* doar pentru firmele producătoare

Procedurile vamale eficiente permit întreprinderilor să exporte și să importe direct mărfurile. Figura 12 ilustrează numărul mediu de zile pentru îndeplinirea formalităților vamale la exporturi și importuri. Întârzierile în formalitățile vamale pentru exporturi și importuri creează costuri suplimentare pentru companii, pot întrerupe producția, pot afecta vânzările și pot duce la livrări sau bunuri deteriorate.

Figura 12: Numărul mediu de zile pentru îndeplinirea formalităților vamale la exporturi și importuri*

* doar pentru firmele producătoare

Acces la finanțe

Piețele financiare bine dezvoltate oferă servicii de plată, mobilizează depozitele și facilitează finanțarea pentru achiziționarea de mijloace fixe - cum ar fi clădiri, terenuri, utilaje și echipamente - precum și capital de lucru. Piețele financiare eficiente reduc dependența de fonduri interne sau surse informale, cum ar fi familia și prietenii, prin conectarea firmelor de încredere la o gamă largă de creditori și investitori.

Sî oferă indicatori cu privire la sursele de finanțare ale companiilor și caracteristicile tranzacțiilor lor financiare.

Figura 13 compară diferite surse utilizate pentru a finanța achizițiile de mijloace fixe (investiții). Achizițiile investiționale pot fi finanțate din surse interne, bănci, credite din partea furnizorilor de materie primă sau alte surse, inclusiv instituții financiare nebankare sau rețele personale. O dependență excesivă de fonduri interne poate indica o intermediere financiară potențial ineficientă.

Figura 14 prezintă doi indicatori privind utilizarea serviciilor financiare de către companiile private: procentul firmelor cu un cont curent sau de economii și procentul companiilor cu un credit bancar. Primul indicator măsoară utilizarea serviciilor de mobilizare a depozitelor care ajută firmele să-și gestioneze lichiditățile și plățile. Al doilea indicator măsoară utilizarea serviciilor financiare pe partea de credit. Disponibilitatea creditului permite finanțarea proiectelor care, în caz contrar, ar fi restricționate de fondurile limitate a fiecărei întreprinderi în parte.

Figura 13: Surse de finanțare pentru achizițiile de mijloace fixe

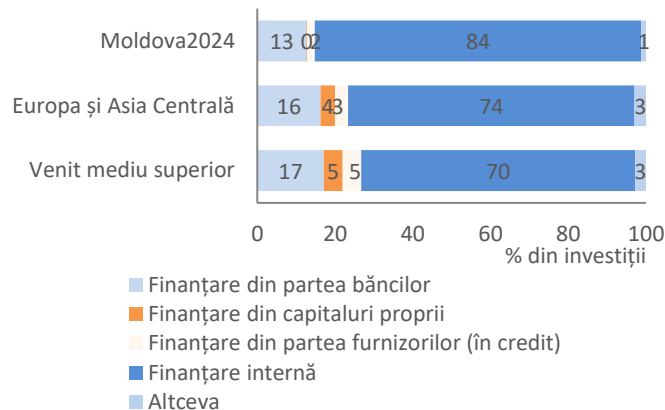
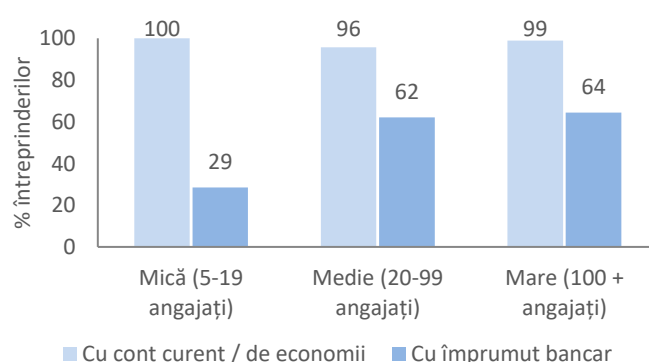

Figura 14: Utilizarea serviciilor financiare

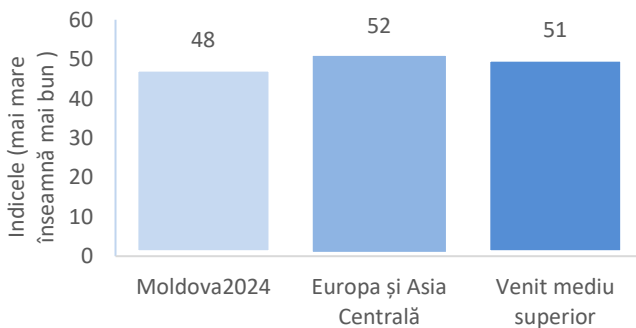

Practici de management

Practicile sănătoase de management s-au dovedit a fi un element cheie pentru productivitatea și performanța generală. Indicatorii SÎ referitor la practicile de management acoperă opt aspecte importante de la luarea acțiunilor pe termen lung pentru a repara și evita problemele din producție sau prestarea de servicii; număr, timp și alte caracteristici de producție sau obiective pentru prestarea de servicii; până la utilizarea bonusurilor sau promovărilor pentru a recompensa performanțele mai bune și acțiunile pentru a limita rezultatele nesatisfăcătoare.

Figura 15 ilustrează indicele practicilor de management compozit, care îmbină informații din toate cele opt componente, fiecare este, de asemenea, disponibil ca indicator separat al SÎ din Anexă. Cele opt componente individuale și acest indice compozit sunt utile când se compară o țară cu alte țări sau grupuri comparative. Indicele practicilor de management compozit variază de la 0 la 100, cu 100 reprezentând o practică de management ideală bine structurată, în care toate cele opt subcomponente sunt utilizate cel mai eficient. Indicatorii SÎ despre practicile de management sunt calculați pentru întreprinderi cu cel puțin 20 de angajați.

Figura 15: Indicele practicilor de management

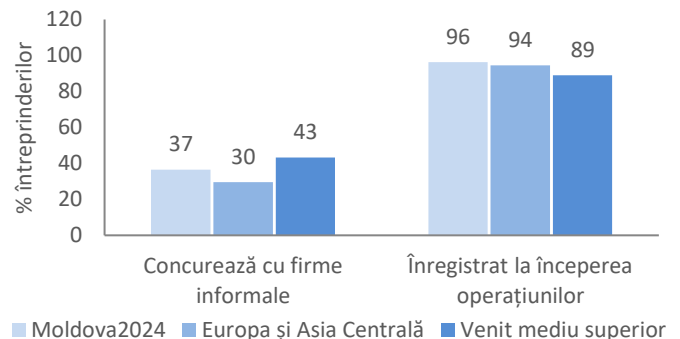
Informalitate

Atunci când întreprinderile sunt înregistrate în mod oficial, trebuie să respecte legile și reglementările, care sunt stabilite în mod obișnuit de către guverne. Plata impozitelor este, de regulă, cea mai tangibilă consecință de a deveni parte a sectorului privat formal. Unele firme încearcă să evite aceste consecințe, neînregistrându-și activitatea și rămânând astfel în sectorul informal. Un sector informal mare poate reprezenta o provocare

pentru companiile formale concurente, deoarece firmele informale sunt capabile să se angajeze în practici care pot oferi un avantaj nelocal față de firmele formale care trebuie să respecte regulile și reglementările în vigoare.

Figura 16 oferă două măsuri privind incidența informalității în sectorul privat. Primul indicator este procentul de companii care indică faptul că se confruntă cu concurență din partea firmelor neînregistrate sau informale. Al doilea indicator este procentul de companii înregistrate în prezent care au început operațiunile fiind înregistrate oficial.

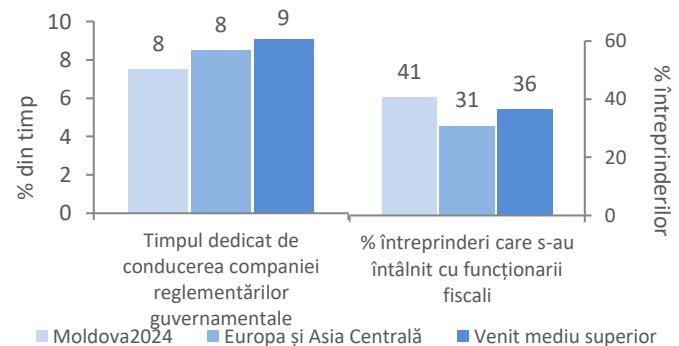
Figura 16: Întreprinderi și informalitate

Reglementări, permise și impozite

O bună guvernare economică în domenii precum reglementările, licențele de afaceri și impozitarea reprezintă un pilon fundamental al unui mediu de afaceri favorabil. Companiile înregistrate plătesc taxe și trebuie să respecte reglementările.

Figura 17: Impozitul pe timp și întâlniri cu funcționarii fiscali

Permisele și licențele sunt, de obicei, necesare pentru ca întreprinderile să funcționeze, să construiască o nouă

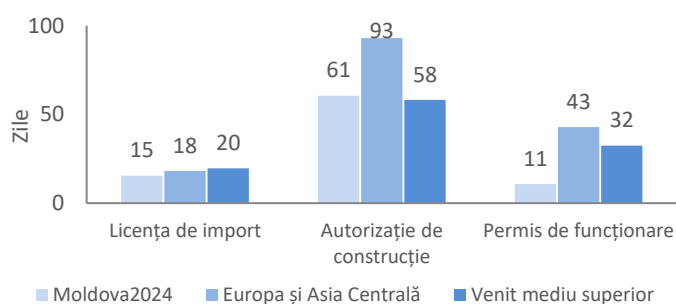
ENTERPRISE SURVEYS

structură și să importe direct, printre alte activități adiacente. În mod ideal, aceste reglementări și permise protejează interesul publicului general, rămânând transparente și neimpunând sarcini grele sectorului privat.

Sî oferă măsuri cantitative a reglementărilor, cum ar fi licențierea în afaceri și impozitarea. Figura 17 ilustrează, „impozitul pe timp” impus de reglementări, care este procentul de timp petrecut de conducerea superioară care se ocupă de respectarea reglementărilor. Figura 17 prezintă, de asemenea, procentul firmelor care au fost vizitate sau care trebuiau să se întâlnească cu funcționarii fiscali.

Figura 18 se concentrează pe eficiența licențelor de afaceri și a serviciilor de eliberare a permiselor. Indicatorii măsoară timpul necesar pentru obținerea unei licențe de import, a unui permis de construcție și a unei licențe de funcționare. Întârzierile în obținerea licențelor pot fi costisitoare pentru antreprenori, deoarece adaugă incertitudine și costuri suplimentare la tranzacțiile de afaceri.

Figura 18: Număr de zile pentru obținerea permiselor

Respectarea reglementărilor este costisitoare pentru companii. Reglementările excesive sau ineficiente pot descuraja activitatea sectorului privat și investițiile străine directe.

Corupție

Corupția din partea agenților publici poate reprezenta o povară administrativă și financiară majoră pentru companii. Corupția creează un mediu de afaceri nefavorabil, subminând eficiența operațională și crescând costurile și riscurile asociate administrării unei companii private.

Reglementările ineficiente constrâng operațiunile companiilor, întrucât prezintă oportunități de a solicita mită, unde firmele sunt obligate să facă plăți „neoficiale” către funcționarii publici pentru a soluționa problemele. În multe economii mita este un lucru obișnuit și destul de mare și se adaugă la costurile birocratice în obținerea permiselor și licențelor necesare. Acestea pot fi un impediment serios pentru creșterea și dezvoltarea întreprinderilor.

Figura 19 oferă un indice compus de corupție, incidența luării de mită, care reflectă procentul de companii care se confruntă cu cel puțin o cerere de plată de mită în șase tranzacții diferite, inclusiv plata impozitelor, obținerea de permise sau licențe și obținerea conexiunilor de utilitate.

Sî identifică tranzacții individuale în care poate fi solicitată mita. Figura 20 prezintă măsura în care întreprinderile sunt solicitate să plătească mită pentru a primi servicii publice selectate. Întreprinderile pot fi solicitate să plătească mită atunci când solicită autorizație de construcție sau în timpul întâlnirilor cu oficialii fiscali. Aceste două tipuri de tranzacții sunt cazuri comune în care apar oportunități de luare de mită.

Figura 19: Incidența mitei (procentul companiilor care s-au confruntat cu cel puțin o cerere de plată a mitei)

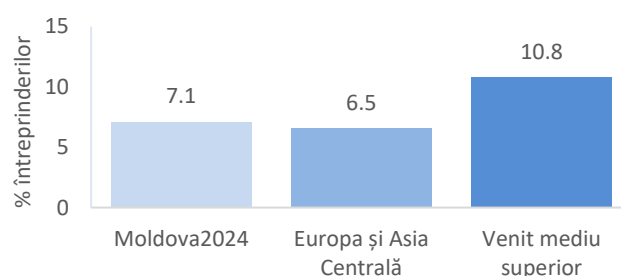
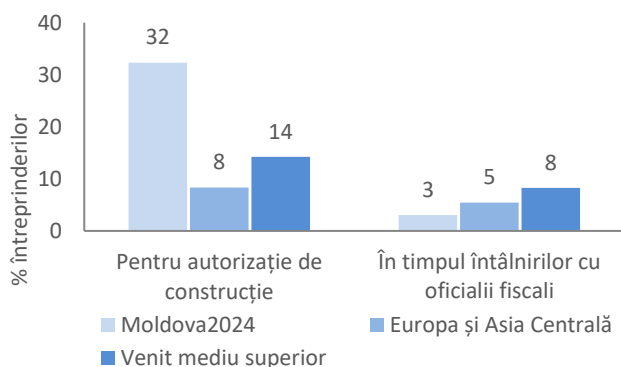

Figura 20: Procentul companiilor de la care s-a cerut sau s-a așteptat să ofere cadouri sau plăți informale

ENTERPRISE SURVEYS

Obstacolele mediului de afaceri

Majoritatea indicatorilor din SÎ provin din întrebări care solicită întreprinderile experiențele lor reale cu mediul de afaceri. De exemplu, „Câte zile a fost nevoie pentru a obține un permis?” Sau „Câte ore a durat întreruperea curentului electric?”. Un număr mic de întrebări se referă la opinia subiectivă a proprietarilor de afaceri sau top managerilor cu privire la importanța diferitelor elemente ale mediului de afaceri.

Figura 21 prezintă procentul de întreprinderi care consideră un obstacol specific mediului de afaceri drept cel mai important. Respondentul a fost solicitat să aleagă

cel mai mare obstacol în activitatea sa de afaceri dintr-o listă de 15 obstacole în mediul de afaceri. Figura prezintă primele 10 obstacole în clasament comparativ cu mediile regionale.

Figura 22 ilustrează primele 3 obstacole pentru firmele mici, medii și mari. În multe economii, percepțiile managerilor companiilor mari sunt foarte diferite de percepțiile managerilor firmelor mijlocii și mici. Acest lucru este legat de capacitatea de a naviga printre obstacolele mediului de afaceri: companiile mai mari pot avea mai multe opțiuni pentru a face față obstacolelor, dar în același timp sunt și mai vizibile și mai expuse eșecurilor mediului de afaceri.

Figura 21: Cele mai importante zece constrângeri ale mediului de afaceri (procentul companiilor)

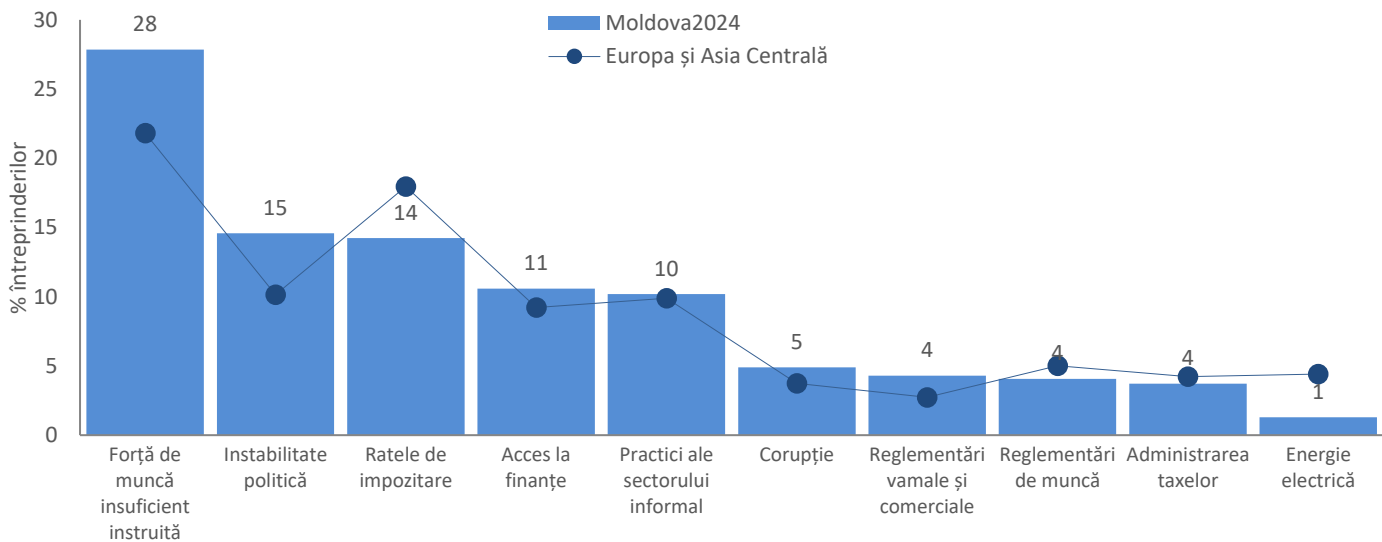
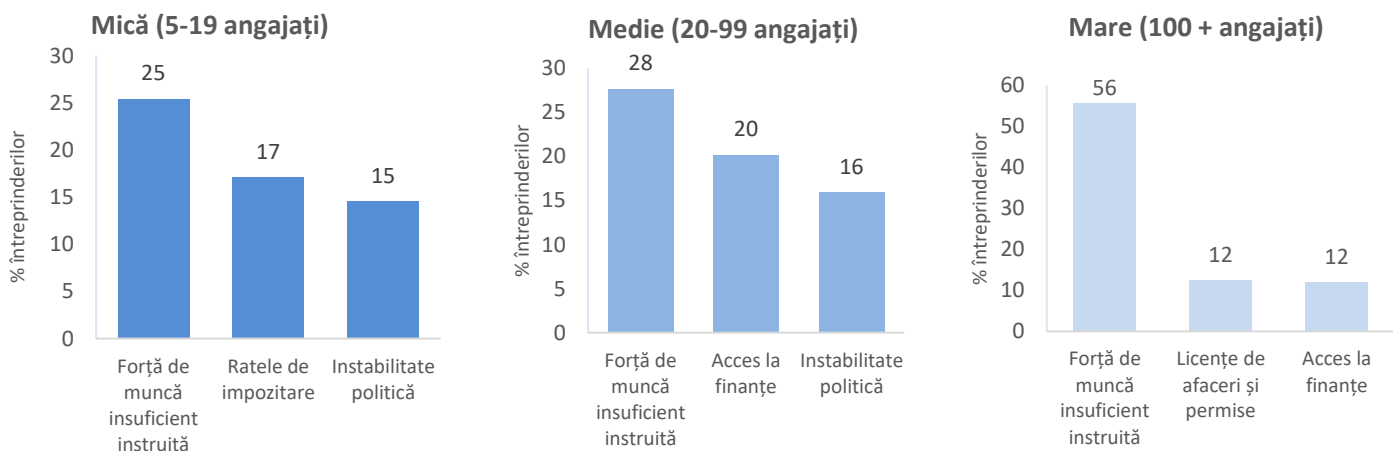

Figura 22: Trei cele mai importante obstacole ale mediului de afaceri, în funcție de mărimea întreprinderilor

ENTERPRISE SURVEYS

Anexă

Următoarele tabele conțin valorile tuturor variabilelor indicatori utilizate în profilul de țară.

	Moldova2024				Europa și Asia Centrală	Venit mediu superior
	Toate companiile	Mică	Medie	Mare		
Caracteristicile companiei						
Vechimea companiei (ani)	20.5	19.3	21.7	27.8	21.3	19.5
Procentul companiilor cu cel puțin 10% proprietate străină	6.7	6.9	3.5	17.5	8.0	6.7
Procentul companiilor cu cel puțin 10% proprietate publică	0.5	0.0	1.3	2.5	0.5	0.4
Sex						
Procentul companiilor cu participare feminină la proprietate	39.4	39.0	37.8	50.6	34.1	36.2
Procentul companiilor cu un manager de sex feminin	21.6	26.3	9.2	15.6	17.3	21.3
Proporția lucrătorilor permanenți cu normă întreagă care sunt femei (%)	38.2	36.3	42.3	43.9	37.1	37.8
Procentul lucrătorilor permanenți cu normă întreagă care nu sunt implicați în activitate de producție, care sunt femei *	56.3	55.9	57.0	57.0	49.6	51.3
Procentul lucrătorilor permanenți în producție cu normă întreagă, care sunt femei *	38.5	29.8	48.1	68.2	33.7	35.5
Forța de muncă						
Procentul companiilor care oferă instruire formală	31.3	26.1	43.6	41.2	35.7	34.1
Proporția de lucrători care au beneficiat de instruire formală (%) *	64.9	n.a.	72.7	62.2	48.8	57.8
Ani de experiență a top managerului în sectorul de activitate a companiei	23.4	22.3	25.5	27.1	21.9	20.0
Numărul de lucrători	31.5	7.9	36.6	269.3	28.6	33.9
Proporția lucrătorilor permanenți (din totalul lucrătorilor)	99.8	100.0	99.5	99.8	96.4	97.1
Proporția lucrătorilor temporari (din totalul lucrătorilor)	0.2	0.0	0.5	0.2	3.6	2.9
Proporția lucrătorilor în producție (din totalul lucrătorilor permanenți) *	71.7	74.7	65.0	76.2	70.2	72.1
Proporția lucrătorilor calificați (din totalul lucrătorilor de producție) *	82.0	90.6	68.0	76.6	80.5	79.9
Performanța						
Creșterea reală a vânzărilor anuale (%)	-2.5	-2.9	-3.2	5.3	4.2	4.0
Creșterea anuală a ocupării forței de muncă (%)	0.2	-0.6	1.4	4.3	3.2	3.5
Inovație și tehnologie						
Procentul companiilor care cheltuiesc pentru cercetare și dezvoltare	21.1	n.a.	18.2	31.9	19.7	18.2
Procentul companiilor care au introdus un nou produs / serviciu	23.9	23.9	24.3	22.4	31.4	31.0
Procentul companiilor al căror produs / serviciu nou este, de asemenea, nou pe piața principală	68.5	60.9	96.1	51.6	63.8	67.0
Procentul companiilor care au introdus o inovație de proces	15.9	10.7	18.1	65.2	19.3	20.0
Infrastructură						
Numărul de pene de curent într-o lună tipică	0.4	0.5	0.2	0.3	0.6	1.8
Procentul companiilor care se confruntă cu pene de curent	50.9	48.8	54.5	62.6	27.8	42.6
Zile pentru obținerea unei conexiuni electrice (la cerere)	219.1	n.a.	n.a.	41.0	54.4	48.1
Întârzierea obținerii unei conexiuni la apă (zile)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	31.6	26.6
Comerț						
Zile pentru îndeplinirea formalităților privind exporturile directe prin vamă	3.4	n.a.	4.0	2.3	4.3	6.1

ENTERPRISE SURVEYS

	Moldova2024				Europa și Asia Centrală	Venit mediu superior
	Toate companiile	Mică	Medie	Mare		
Procentul companiilor care exportă direct (cel puțin 10% din vânzări)	11.9	5.2	26.2	32.7	18.6	10.2
Procentul companiilor care exportă direct sau indirect (cel puțin 10% din vânzări)	12.4	5.2	26.9	37.7	23.0	13.9
Zile pentru îndeplinirea formalităților privind importurile prin vamă *	5.3	n.a.	3.2	2.3	6.0	10.7
Procentul companiilor care utilizează materie primă și / sau consumabile de origine străină *	79.3	75.0	83.3	94.1	70.3	57.6
Finanțare						
Procentul companiilor cu un cont curent sau de economii	98.9	100.0	95.6	98.9	94.5	92.5
Procentul de firme care utilizează băncile pentru finanțarea investițiilor	27.0	11.5	53.4	29.2	28.2	30.4
Proporția investițiilor finanțate intern (%)	84.0	91.2	71.7	83.1	73.7	70.4
Proporția investițiilor finanțate de bănci (%)	12.6	6.1	24.8	10.9	16.3	17.1
Proporția investițiilor finanțate prin creditul din partea furnizorului (%)	2.0	2.6	0.0	4.4	3.5	4.8
Procentul companiilor care utilizează creditul furnizorului / clientului pentru a finanța capitalul circulant	22.6	23.2	16.0	40.5	20.1	26.0
Proporția investițiilor finanțate din acțiuni sau vânzări de acțiuni (%)	0.2	0.1	0.0	1.2	3.7	4.8
Practici de management						
Indicele practicilor de management	48.4	n.a.	45.5	57.5	51.9	50.9
Scorul pentru acțiune când a apărut o problemă	81.1	n.a.	76.4	96.3	76.3	76.8
Scorul pentru numărul de indicatori de performanță monitorizați	41.9	n.a.	42.3	40.6	44.9	39.9
Scorul pentru focalizarea pe timp a ținutelor de producție/ ale furnizării de servicii	55.1	n.a.	49.4	73.7	58.3	54.1
Scorul pentru realizarea obiectivelor de producție/ ale prestării de servicii	53.1	n.a.	49.9	62.9	49.2	47.2
Scorul pentru cunoașterea obiectivelor de producție/ ale prestării de servicii	38.7	n.a.	36.4	46.0	42.1	37.3
Scorul pe baza bonusurilor de performanță ale directorilor	30.3	n.a.	32.3	23.8	30.8	37.5
Scorul pentru măsura în care lucrătorii simpli sunt promovați pe baza performanței	65.6	n.a.	59.2	86.2	63.3	68.9
Scorul pentru măsura în care lucrătorii simpli cu rezultate nesatisfăcătoare sunt redistribuiți sau demiși	18.9	n.a.	15.7	28.7	36.7	33.0
Informalitate						
Procentul companiilor care concurează împotriva companiilor neînregistrate sau informale	36.5	39.7	28.8	31.6	29.6	43.3
Procentul companiilor înregistrate oficial când au început operațiunile în țară	96.2	97.4	93.2	94.1	94.5	89.0
Reglementări și impozite						
Timpul dedicat de conducerea companiei pentru cerințele reglementărilor guvernamentale (%)	7.5	8.6	4.2	6.3	8.5	9.1
Procentul companiilor care au fost vizitate sau care trebuiau să se întâlnească cu funcționarii fiscali	40.6	38.6	41.1	60.7	30.9	36.4
Zile pentru obținerea unei licențe de import	15.4	n.a.	n.a.	10.0	18.2	19.6
Zile pentru obținerea unui permis de construcție	60.5	n.a.	117.9	51.5	93.0	58.1
Zile pentru obținerea unei licențe de funcționare	10.7	9.8	12.7	10.1	42.9	32.5
Corupție						
Incidența mitei (procentul companiilor care au fost cel puțin o dată solicitate să plătească mită)	7.1	5.7	12.6	2.5	6.5	10.8
Procentul companiilor de la care s-a așteptat să ofere cadouri pentru a obține un permis de construcție	32.3	n.a.	24.1	0.0	8.4	14.2
Procentul companiilor de la care s-a așteptat să ofere cadouri la întâlnirile cu funcționarii fiscali	3.0	0.0	12.3	2.0	5.5	8.3

ENTERPRISE SURVEYS

	Moldova2024				Europa și Asia Centrală	Venit mediu superior
	Toate companiile	Mică	Medie	Mare		
Cel mai mare obstacol						
Acces la finanțe	10.6	7.1	20.2	12.1	9.2	14.6
Acces la teren	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	2.5
Licențe de afaceri și permise	0.8	0.0	0.0	12.4	2.5	3.7
Corupție	4.9	4.9	5.9	0.8	3.7	8.7
Instanțe	1.1	1.5	0.0	0.0	1.1	1.3
Crima, furtul și tulburarea ordinii publice	1.3	0.0	5.1	0.0	1.9	4.7
Reglementări vamale și comerciale	4.3	3.8	5.9	3.7	2.7	3.1
Energie electrică	1.3	1.6	0.4	1.2	4.4	7.2
Forță de muncă insuficient instruită	27.8	25.4	27.7	55.6	21.8	9.2
Reglementări de muncă	4.1	5.2	1.6	0.8	5.0	2.6
Instabilitate politică	14.6	14.6	15.9	9.5	10.2	15.4
Practici ale sectorului informal	10.2	14.2	1.4	0.0	9.9	10.8
Administrarea taxelor	3.7	2.8	7.0	0.6	4.2	2.3
Ratele de impozitare	14.2	17.1	8.9	3.3	18.0	10.9
Transport	1.2	1.8	0.0	0.0	3.7	2.7

* Acești indicatori sunt calculați doar pentru sectorul de producție

1. Eșantionul pentru fiecare economie este stratificat în funcție de industrie, mărimea companiilor și regiunea geografică. Nivelul de detaliere a stratificării pe industrie depinde de mărimea economiei. Stratificarea după mărime urmărește cele trei niveluri prezentate în text: mic, mediu și mare. Stratificarea regională include principalele regiuni economice din fiecare economie. Prin această metodologie, estimările pentru diferitele niveluri de stratificare pot fi calculate în mod separat, dar, în același timp, se pot face deducții pentru economia privată neagră în ansamblu. Pentru mai multe detalii despre strategia de eșantionare, consultați Nota de eșantionare disponibilă pe www.enterprisesurveys.org.